

"הרבה חרדים אמרו לי שטוב שאנחנו קיימים"

סניף של עמותת ה"ל, שמסייעת ליוצאים בשאלה, ייפתח בקרוב בצפת • מנכ"ל העמותה יאיר הס: "יש לא מעט יוצאים בשאלה בגליל. הסניף נועד לתת סיוע לכל האזור" • רב העיר צפת, שמואל אליהו: "כמובן שאני שמח יותר בחוזרים בתשובה, אבל מבחינת עזרה, צריך לעזור לכולם. כי כולם הבנים שלנו"

חרדי בצפת. "עיר של חיבורים ולא של פירודים" | צילום: אפי שריר

דניאל דדון

בימים הקרובים ייפתח בצפת סניף של עמותת ה"ל (האגודה ליוצאים בשאלה), שמעניקה סיוע ותמיכה לחרדים יוצאים בשאלה. הסניף בצפת יתווסף לסניפים הקיימים של העמותה בירושלים, בתל אביב ובחיפה.

מנכ"ל העמותה יאיר הס הסביר השבוע את ההחלטה לפתוח את הסניף בצפת: "אנחנו צריכים קודם כל להגיע בגליל. יש לא מעט יוצאים בשאלה בגליל, וראינו שיש ריכוז משמעותי שלהם בצפת. שמענו גם מעמותת על"ם ומארגונים נוספים שעובדים בעיר שיש בכך צורך. הסניף הוא אזורי ונועד לתת סיוע ליוצאים בשאלה מכל אזור הגליל. יש עוד כמה קהילות חרדיות באזור ואנחנו מתכוונים לתמוך גם בסטודנטים יוצאים בשאלה שלומדים בתל חי, במכללת צפת ובסביבה".

הסניף, שנמצא ברחוב ארלוזורוב בעיר העתיקה, יציע ליוצאים בשאלה מגוון של פעילויות חברתיות במהלך השבוע. אנחנו עובדים לפי מודל שמוכיח את עצמו כבר קרוב לשלושים שנה בסניפים שלנו במרכז הארץ, אומר הס ומוסיף: "אנחנו זקוקים למורים פרטיים שיסייעו בהשלמת בגרות, במיוחד במתמטיקה ובאנגלית. נשמח מאוד למתנדבים שיכולים לתת ליווי אישי, להעביר פעילויות מועדות, לארגן ארוחות בימי שישי בערב, ללמד שיעורים פרטיים ולעזור בהשלמת פערי השכלה".

"להרגיש בבית"

חיה (שם בדוי), בת 23, יוצאת בשאלה המיתגוררת בצפת, הביעה השבוע שמחה על פתיחת הסניף החדש. חיה עזבה את העולם החרדי כבר בגיל 15: "לא ידעתי לאן לפנות ומי לספר על הקושי", היא נזכרת בתקופה ההיא. לפני שש שנים שמעה על עמותת ה"ל ועל הסיוע שהיא מספקת ליוצאים בשאלה: "הסתובבתי אז בירושלים ובתל אביב, פגשתי יוצאים בשאלה כמוני והצטרפתי אליהם לארוחות שישי של ה"ל", היא מספרת. "חשבת אז כמה כיף להם שיש להם מקום שהם יכולים לשבת ביחד ובעצם להיות מי שהם. אהבתי דברים מסוימים מהעולם החרדי, הם נשארו לי בלב כי כך גדלתי. בהל"ל אפשר לשבת ולשיר שירי שבת, ואני זוכרת שבארוחות האלו שרו ביידיש".

בשנותיה הראשונות כיוצאת בשאלה לא פנתה חיה לעמותת ה"ל: "לא ידעתי איך אני עושה את זה וגם לא היה לי מקום קבוע שהתגוררתי בו". רק לאחרונה, כשהתחילה ללמוד לתואר ראשון, הרגישה צורך לפנות להל"ל ולקבל מהם סיוע: "הבנתי שהיוצאים בשאלה מקבלים מהעמותה עזרה בלימודים והכוונה. אני מרגישה שאני עושה המון כדי להמשיך ללמוד וזה לא פשוט לי, גם מבחינה כלכלית. יש גם דברים שצפים מרי

פעם מהעבר. פתאום הבנתי שזה ממש בסדר לקבל עזרה".

מה החשיבות של הסניף בצפת, מבחינתך?

"יש הרבה צעירים שעזבו את העולם החרדי ונמצאו במקומות לא טובים, ואז הבינו שהם עוברה שהם עזבו את הדת לא אומרת שהם אנשים מדורדרים ומקולקלים, כמו שמכנים אותם בעולם החרדי. הם בסך הכל רוצים להצליח בחיים בדרך אחרת. הרבה פעמים שורחים אנשים כאלה לרווחה שיעזרו להם, וזה לא נכון. הם בסדר, הם פשוט צריכים הכוונה, כי באמת בעולם החרדי לא ממש מגדלים את הילד לפי הכיוון שמעניין אותו בחיים. בהל"ל אפשר לקבל עזרה ממקום ממש טוב, ולא ממקום של מסכנות. ואפשר גם לשבת שם, להיות ביחד ולהרגיש בבית".

"לאהוב את כולם"

אף כי בצפת יש קהילה חרדית גדולה, יאיר הס חושב כי פתיחת הסניף לא תפרי את הסטטוס קוו בעיר: "אני מאוד אופטימי", הוא אומר. "אנחנו כבר נמצאים בצפת וכו' לם יודעים שאנחנו שם. החרדים יודעים מה אנחנו עושים וגם הם חושבים שטוב שאנחנו עושים את זה. בסופו של דבר אלה הילדים שלהם, והם אובדי עצות ולא יודעים איך לעזור להם. אני שומע מהרבה חרדים ואפי' לו מחברי כנסת חרדים שאני מדבר איתם, שאומרים לי לא לציטוט 'כל הכבוד' וטוב שאנחנו קיימים - כי מישו צריך לעזור לחברה האלה, והם לא יכולים".

יש אצל היוצאים בשאלה מודעות לעמותה שלכם?

"באזור המרכז ובאזור ירושלים יש מודעות וכל בחורי הישיבות יודעים שאנחנו קיימים. נכון שהם לא תמיד יודעים בדיוק מה אנחנו עושים. לבחורי הישיבה מספרים כל מיני סיפורי זוויעה על עמותת ה"ל כדי להפחיד אותם, שלא ינסו ללכת אלינו. רק כשהם פוגשים חברים שכבר היו בהל"ל ומבינים שזו לא המפלצת שסיפרו להם עליה בישיבה, הם מגיעים בשמחה".

"בסופו של דבר הכלי המרכזי הוא מפה לאוזן. הם גם שומעים עלינו דרך התקשורת, ודווקא התקשורת החילונית. בחור או בחורה חרדים שמתעניינים ביציאה בשאלה, הם קרנות לוקחת אותם קודם כל לקריאה של תקשורת חילונית. זה אסור כמובן מבחינתם, אבל זה מעניין ומסקרן אותם. לא מעט אמרו לנו שהם שמעו עלינו דרך כתבות

שקראו בעיתון".

הרב שמואל אליהו, רב העיר צפת, הגיב השבוע על פתיחת סניף העמותה בעיר ואמר כי אינו חושש שזה ייצור סחף: "כמו בכל ציבור, גם בצפת יש גם בעלי תשובה וגם יוצאים בשאלה. רובם הגדול של היוצאים בשאלה חיים בבתי של ההורים החרדים שלהם, וכך צריך להיות. זה לא קל ומשפחות צריכות להתמודד גם עם מצבים לא קלים, אבל עד היום לא שמעתי על הרחקות של בנים או בנות שכאלה, להפך. מלבד ההורים, גם החברה צריכה להכיל את כולם, לאהוב את כולם, לעזור לכולם. כמו בן שבתור רב העיר אני שמח יותר בחוזרים בתשובה, אבל מבחינת עזרה, צריך לעזור לכולם. כי כולם הבנים שלנו. אינני יודע אם עמותת ה"ל עוזרת ליוצאים בשאלה באופן זה או שהיא מעודדת יציאה בשאלה. בכל מקרה, אני לא חושש מסחף. כי מי שרצה לצאת עד היום בשאלה, יצא. ומי שרצה עד היום לחזור - לא ההורים שלו יפריעו לו. ולא החברה תפריע לו".

חבר המועצה נחמן גלבך, מנציגי הקהילה החרדית במועצה: "צפת היא מקום של חייבורים ולא של פירודים. אין בצפת מלחמות דת ואין תופעות של זריקת אבנים או של סגירת כבישים. צפת היא עיר שמכבדת את עצמה ותושביה מכבדים זה את זה. תופעות שוליים שאנחנו שומעים עליהם בערים אחרות לא הגיעו לשמחתנו לצפת. אני מאוד מקווה שגם עכשיו זה יעבור בצורה טובה, ושלא יהיה בשום צד מישו שינסה להתסיס את האווירה או לעורר פרובוקציות".

חיה (שם בדוי), יוצאת בשאלה: "אהבתי דברים מסוימים מהעולם החרדי, הם נשארו לי בלב כי כך גדלתי. בהל"ל אפשר לשבת ולשיר שירי שבת, ואני זוכרת שבארוחות אצלם שרו ביידיש"